

Výstupní zpráva z koučování

Název zprávy

Jak na to?

Krátký úvod

„Potřebuji si ujasnit jen pár věcí. Dostala jsem novou funkci a úplně v tom lítám. Vedení mě pověřilo funkcí koordinátorky školního vzdělávacího programu. Nevím, co s tím mám dělat. Vždyť je to stejně nanič, tak proč to předělávat?“ To byla první slova mladé klientky, kterou pověřili bez předběžné přípravy a bez dostatečné praktické pedagogické zkušenosti tímto úkolem. Učí jen několik roků a o ŠVP a kurikulární reformě toho moc na vysoké škole neslyšela. V prvních letech praxe se potýkala hlavně s výukou svých předmětů a třídnictvím. O širších souvislostech zatím moc neuvažovala.

Cíle

Její potřeba byla tedy formulována jasně, ale jak stanovit konkrétní cíl koučování, to byl větší oříšek. Klientka se totiž domnívala, že dostane od kouče konkrétní rady, co udělat. Byla proto trochu překvapená, když jsme se pokoušeli stanovit konkrétní cíle. Její prvotně formulovaný cíl *jak pracovat ve funkci koordinátorky ŠVP* se nakonec rozrostl v několik dílčích cílů, které se objevovaly až během naší společné práce.

Postupně jsme si stanovili tyto cíle:

- Ujasnit si, jaký je smysl kurikulární reformy.
- Rozhodnout se, jak rozpracovat RVP do ŠVP školy.
- Konstatovat, co znamenají klíčové kompetence.
- Stanovit postup autoevaluace.
- Rozebrat si, jakou roli hraje klientka jako koordinátorka ŠVP na škole.

Tyto otázky si klientka začala klást v průběhu naší práce. Ukazovaly, jak složitá a náročná je práce koordinátorky. Postupné rozkrývání problematiky otvíralo stále další otázky. Některé z nich si nakonec klientka formulovala do plánu dalších kroků, které budou následovat po ukončení koučování.

Dosahování cílů

Po dvou sezeních si klientka uvědomila, že první, co si musí ujasnit, je smysl celého dokumentu ŠVP. Pak teprve může uvažovat o dalších krocích. Použili jsme metodu GROW: Hledali jsme odpovědi na to, jak si představuje hlavní cíle, kterých by měl učitel při své práci dosahovat. Tím jsme si zformulovali cíl, kterého by mělo být dosaženo (Goal). Potom následoval rozbor současného stavu: Jak se jí v práci daří těchto cílů dosahovat. Zformulovali jsme překážky, které jí znemožňují jejich dosažení. Dále jsme pracovali jen s těmi, které se týkaly samotné její osoby (Reality). Klientka si ujasnila své osobní předpoklady pro výuku a svůj vyučovací styl, provedla inventuru své připravenosti k pedagogické práci. Tato část naší práce byla nejrozsáhlejší. Pomohly nám v ní i dotazníky, které kouč nabídl a klientka je mimo samotný koučovací proces zpracovala. Přineslo jí to mnoho podnětů pro uvažování o sobě jako o učitelce. Formulování možností dalšího osobního rozvoje pak z těchto úvah přirozeným způsobem vyplynulo (Opportunities). Pro naši momentální práci jsme řešili jen ty, které se přímo vztahovaly k našemu komplexnímu cíli. Ostatní si klientka poznamenala a chce je uplatnit ve svém plánu profesního a osobního rozvoje. V části hledání možných cest změny (Will) jsme pracovali na ujasňování podstaty a významu klíčových kompetencí. Základní otázkou bylo pro klientku pochopení, co vlastně

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

konkrétně znamenají jednotlivé kompetence. Zkoumali jsme, jak je můžeme rozpracovat do takové podoby, abychom je mohli použít jako konkrétní cíle v pedagogické práci a mohli najít metody, které je budou efektivně rozvíjet. Klientka se v tomto hledání nemohla opřít o konkrétní ŠVP své školy, protože právě tam se ukázala největší slabina: Rozpracování kompetencí a uvažování o možných metodách, které škola bude přednostně používat pro jejich rozvoj, bylo velmi povrchní. V této fázi si začala klientka tvořit pracovní seznam toho, co je potřeba v ŠVP školy upravit.

Pak se objevila další, ve své podstatě jednoduchá a běžná otázka: Jak ověříme, že se nám daří u žáků rozvíjet příslušné kompetence? Dostali jsme se tak přirozeně k dalšímu cíli: najít cestu, jak postupovat při autoevaluaci. Klientka si uvědomila propojenost cíle s metodami pro jeho naplnění. Stanovení kritérií zvládnutí daných kompetencí se ukázalo jako další úkol, který bude muset být lépe formulován v ŠVP.

„Ted’ mi je jasné, že kurikulární reforma je potřebná. Rozumím tomu, jak by to mělo vypadat.“
To byla další slova klientky, která si tak zformulovala svůj další cíl: uvědomit si, jakou roli hraji já jako koordinátorka ŠVP na škole. Jsem k tomu vůbec kompetentní? Abychom mohli tento problém vyřešit, začali jsme postupně formulovat vlastnosti, které by měl koordinátor ŠVP mít, a co by měl dělat, aby ŠVP byl kvalitně vypracován a stal se skutečnou vizí a plánem pro práci celé školy.

Klientka si uvědomila, že podstatnou vlastností pro práci koordinátorky je jakási prestiž, kterou by měla mít na škole. Uvědomila si, že jako mladá učitelka, která za sebou nemá dlouhodobé výsledky, má velmi těžkou pozici. Tím jsme sezení ukončili. V následujícím týdnu naše setkání začalo velmi pesimisticky: Klientka se rozhodla na funkci rezignovat. Celé sezení se pak točilo kolem strategie případného jednání s ředitelkou. Klientka si ujasnila argumenty, které použije. Sám jsem byl zvědav na naše příští setkání – a bylo opravdu překvapivé. Klientka mi oznámila, že ředitelka vyslechla její argumenty, s většinou souhlasila, ale pak oznámila, že ji z funkce neuvolní. Řekla, že si těžkosti uvědomovala, ale domnívala se, že ona (klientka) bude schopná tento handicap překonat kvalitní a odborně fundovanou prací. Výsledkem bylo to, že se klientka funkce nezbavila, ale na druhé straně se domluvila s ředitelkou, že všechny podstatné kroky bude dělat po konzultaci s ní. Také se dohodly, že ředitelka je bude prezentovat pedagogickému sboru. Domluvily se na vytvoření postupného plánu inovace ŠVP.

Formulování tohoto plánu byla náplň posledních tří společných sezení. Vznikl seznam postupných kroků, které projedná s vedením a které se budou postupně realizovat. Jednání s ředitelkou bylo pro klientku povzbuzující a dodalo jí hodně optimismu a sil do další práce.

Uvědomění, doporučení

Když jsem se klientky ptal, co je jinak proti situaci, ve které vyslovila svůj původní cíl, klientka dlouho mlčela a pak řekla: *„Představovala jsem si to velmi jednoduše. Ten půlrok stál za to. Sama bych ten kus cesty neušla tak rychle, možná vůbec ne. Spoustu věcí jsem si promyslela, ujasnila, naplánovala a prodiskutovala. Ted’ vím, kam chci dojít, a hlavně vím, jak. Díky za to.“*

Tato slova ukazují, že čas strávený koučováním nebyl promarněn.

Jan Zouhar, červenec 2011

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ